

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/9998-5
Saksbehandler Elisabeth Nærestad

Utvalg	Møtedato
Flerkulturelt råd	
Ungdommens bystyre	
Oppvekst- og kulturutvalget	
Formannskapet	

Tilskuddsordning for kommunalt forebyggingsprogram for barn og unge 2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Arendal formannskap vedtar prosjektplan for kommunalt forebyggingsprogram 2026

Vedlegg

Tilskudd til kommunalt forebyggings-program for barn og unge - søknadsfrist 22. april

Tilskuddsbrev 8.mai 2026

Prosjektplan kommunalt forebyggingsprogram 2026

Sammendrag

I statsbudsjettet for 2026 ble det bevilget midler til en ny felles, tverrsektoriell tilskuddsordning for forebyggende tiltak for barn og unge. Målet med tilskuddsordningen er å legge til rette for gode oppvekstsvilkår og forebygge at barn og unge faller utenfor. Arendal kommune har fått innvilget kr. 4 613 420 kroner som skal benyttes i 2026. Arendal kommune må sende en plan for hvordan tilskuddsmidlene skal benyttes innen 20.9.2026. Planen må være godkjent og forankret administrativt og politisk. Kommunedirektøren presenterer derfor en plan for bruk av tilskuddsmidlene i 2026

Bakgrunn (Fakta)

I statsbudsjettet for 2026 ble det bevilget midler til en ny felles, tverrsektoriell tilskuddsordning for forebyggende tiltak for barn og unge. Ordningen ble lyst ut 8. april 2026 med søknadsfrist 22. april 2026. Tilskuddet ble lyst ut av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og forvaltes i samarbeid med Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Arbeids- og velferds-direktoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Alle kommuner kunne søke om tilskudd. Arendal kommune mottok tilsagnsbrev 20.5.2026 og fikk innvilget 4 613 420 kroner for 2026.

Saksopplysninger

Målet med tilskuddsordningen er å legge til rette for gode oppvekstsvilkår og forebygge at barn og unge faller utenfor. Ordningen skal støtte opp under kommunens forebyggende arbeid for barn og unge, og bidra til målrettet og helhetlig innsats, på tvers av ulike sektorer. Ordningen skal også bidra til å utjevne sosiale forskjeller blant barn og unge. Fra tilsagnsdatoen 20.5.2026 har kommunen 4 måneder på å sende inn en plan for hvordan tilskuddet skal benyttes. Kommunen må forankre (godkjenne) planen administrativt og politisk i kommunen. Det legges til grunn at planen er forankret i kommunens overordnede strategier og planer. Se utfyllende informasjon i vedlegg fra Bufdir.

Målgruppen skal medvirke i beskrivelsen av utfordringsbildet og til utviklingen av planarbeid og innsats/tiltak. Det kan for eksempel involvere rådgivende medvirkningsorgan som ungdomsråd, eller representanter fra målgruppen som tiltaket er ment å nå.

Midlene som inngår i den nye tilskuddsordningen har regjeringen hentet fra følgende kilder:

- Tilskudd til styrking og videreutvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet)
- Tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn (Kunnskapsdepartementet)
- Tilskudd til tiltak for å styrke språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i barnehage (Kunnskapsdepartementet)
- Sektorbidrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)

Vurderinger

Av tilskuddet bør 2,4 millioner kroner benyttes til å opprettholde forsvarlig drift av helsestasjonen i Arendal, slik det ble vedtatt i handlings- og økonomiplan 2026-2029. Hoveddelen av tilskuddsordningen er nemlig hentet fra tilskuddsordningen som de siste 5 årene har gjort at helsestasjonen har kunnet opprettholde et faglig forsvarlig tilbud. Helsestasjonen er en av grunnpilarene i kommunens forebyggende arbeid fordi den gir tidlig veiledning om helse, avdekker omsorgssvikt eller utviklingsavvik i rett tid, og bidrar til å utjevne sosiale helseforskjeller tidlig i livet. Helsedirektoratet har anbefalinger for bemanning av helsestasjon, og med dette tilskuddet vil Arendal kommune ha bemanning i tråd med nasjonale anbefalinger.

En tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av enhetsledere for kultur og for barne- og familietjenestene, kommuneoverlege barn og unge og folkehelserådgiver har sammen vurdert hvordan det resterende tilskuddet på 2 213 420 kroner kan prioriteres best mulig. Arbeidsgruppen anbefaler å avgrense målgruppen, med mål om å sette inn koordinert innsats fra flere tjenesteområder som samlet skal bidra til sosial utjevning og å styrke beskyttelsesfaktorer for de minste barna som bor på Moltemyr.

I Arendal er det som kjent betydelig variasjon i levekår mellom ulike områder. Et sentralt mål med forebyggingsprogrammet er sosial utjevning. Kommunens levekårstall viser en opphopning av levekårsutfordringer i Moltemyr-området. Arendal bystyret har dessuten gjort vedtak om å søke statlig støtte til et områdeløft i Moltemyr-området i forbindelse med at ungdomstrinnet på Moltemyr er vedtatt flyttet til Birkenlund fra 1.1.2027. Forebyggingsprogrammet kan være et første skritt i dette områdeløftet.

Arbeidsgruppen foreslår videre at innsatsen rettes mot de yngste barna i området, fordi forskning viser at tidlig innsats i et barns liv gir størst effekt for barns utvikling, helse og livsmuligheter. Universelle tiltak som styrker beskyttelsesfaktorer og reduserer risikofaktorer har større effekt enn reparasjon senere i livet.

Blant høringsinnspillene til Fremtidens skole finner vi mange som omhandlet Moltemyr-området, ikke bare Moltemyr skole. Basert på disse, og basert på innspill fra barnehager, helsestasjon, nærmiljøsentralen og andre ressurspersoner, foreslår arbeidsgruppa følgende tiltak:

Tiltak 1: Foreldreveiledningskurs og foreldrestøtte

Tiltak 2: Aktiviteter for småbarnsfamilier

Tiltak 3: Utvikling av møteplasser i nærmiljøet

Tiltak 4: Etablering av bydelsmødre

Kommuneplanens føringer

Barn og unge har det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden

- at alle barn får nødvendig oppfølging de første 1000 dagene av livet, fra de ligger i mors mage
- tidlig innsats i barnehage og skole som praksis, slik at alle barn får en best mulig start på utdanningsløpet

Arendal er alle trygge og inkludert i samfunnet

- å samarbeide med organisasjoner og frivillig sektor for å skape gode fellesskap i nærmiljøene
- å ta godt imot våre internasjonale innbyggere slik at de blir inkludert i arbeid og sosialt fellesskap og å bruke store og små arrangementer som nettverksarena

Vurdering av klimakonsekvenser

Ikke vurdert

Økonomiske konsekvenser

Tilskuddsordningen gjør det mulig å opprettholde et faglig forsvarlig tilbud på helsestasjonen, og gir kommunen et lite handlingsrom til å styrke den forebyggende innsatsen for barn og unge på Moltemyr

Driftsmessige konsekvenser

Tilskuddsmidlene gjør det mulig å opprettholde skolehelsetjenesten i de videregående skolene.

Konsekvenser for folkehelsen

Tidlige investeringer i barns utvikling gjennom foreldrestøtte, er blant forebyggende tiltak som gir størst effekt på barns helse gjennom livet. Det er bra for folkehelsen, og det er tiltak som gir en høy samfunnsøkonomisk avkastning.

Å opprettholde kapasiteten på helsestasjonen er en grunnpilar i forebyggende helsearbeid for barn og unge.

Vurderinger av barns beste

Å styrke de universelle arenaene hjemme, i barnehagen og i nærmiljøet handler om å styrke «drivhuset» som barna vokser opp i. Ved å styrke innsatsen rundt alle småbarnsfamiliene i ett av kommunens mest levekårsutsatte områder, legger kommunen til rette for sosial utjevning og likere muligheter for alle barn. Det vurderes å være til barns beste i Arendal kommune.

Alternative løsninger

Det er mange mulige alternativer for hvordan tilskuddsmidlene kan benyttes. Kommunen kan fordele midlene ut på tiltak i alle oppvekstområdene, eller prioritere et annet oppvekstområde enn det som er foreslått i denne planen.

Dette første tilskuddsåret har det imidlertid vært knapp tid til å utarbeide en plan. Ordningen ble lansert i april, tilsagnsbrevet kom 20.5.2026, og kommunen må sende en plan for bruk av tilskuddet som er forankret både administrativt og politisk innen 20. 9.2026. Regjeringen har varslet at tilskuddsordningen er planlagt utvidet fra 2027, og videre forslag og politiske føringer om prioriteringer anbefales å tas med inn i arbeidet med forebyggingsprogrammet for barn og unge 2027.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Arendal bystyre vedtar foreliggende plan for bruk av tilskuddsmidlene i 2026.